

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.7>**А. В. Чуб**кандидат юридичних наук,
здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету

АДМІНІСТРАТИВНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ПРИВАТНОЇ ОСОБИ

У науковій статті здійснено характеристику суб'єктивних публічних прав як складової частини адміністративної правосуб'єктності приватної особи. Визначено, що тезаурус юридичної науки, як відомо, потребує особливої прискіпливості й точності в обранні термінів; лише системно й несуперечливо побудовані логічно-термінологічні конструкції забезпечують правильну спрямованість наукових пошуків, сприяють дотриманню доказовості як принципу досліджень і відповідають за певність результатів. Метою дослідження є комплексний розгляд суб'єктивних публічних прав як складової частини адміністративної правосуб'єктності приватної особи. Визначено, що приватна особа як суб'єкт адміністративного права трактується як фізична особа, яка відповідно до встановлених адміністративним законодавством норм бере участь у здійсненні публічного управління, реалізації функцій виконавчої влади. Встановлено, що правосуб'єктність не дорівнює правовому статусу, а розглядається як його фундамент, оскільки правосуб'єктність містить різноманіття прав та обов'язків, якими може володіти конкретний індивід, у згорнутому, «ще не народженому» стані. Наголошено, що і правосуб'єктність, і правовий статус прямо пов'язані із сукупністю прав та обов'язків, однак ознакою першої виступає потенційність, а другого – актуальність їх використання. Як висновок обґрунтовано доцільність визначення адміністративної правосуб'єктності як юридично закріпленого правового стану суб'єкта, що потенційно дозволяє йому вступати в адміністративні правовідносини як носію певних прав та обов'язків. Водночас наголошено, що безпосередньо права та обов'язки, як випливає з дефініції, не є складовими частинами правосуб'єктності; її елементами є правоздатність, дієздатність і деліктоздатність як характеристики суб'єкта, що відбивають його можливості мати права й обов'язки. Акцентовано, що суб'єктивні публічні права не є безпосередніми складовими частинами правосуб'єктності; зв'язок між цими категоріями набагато складніший.

Ключові слова: деліктоздатність, правоздатність, суб'єктивні публічні права, приватна особа, людиноцентризм, публічне управління.

Постановка проблеми. Неодноразово акцентована нами раніше тенденція сучасного адміністративного права до людиноцентричності спирається на визначену ст. 1 Хартії основоположних прав Європейського Союзу вимогу до держав-членів поважати, захищати й зберігати недоторканною людську гідність. Відносини між державою та людиною в цьому світлі вибудовуються на підставі принципу: держава існує саме для того, щоб створювати й підтримувати можливості приватних осіб до гідного життя [1, с. 14]. Це дозволяє визначити унормування основних публічно-правових відносин між громадянами й органами публічної адміністра-

ції найважливішим завданням адміністративного права й висуває на перші позиції адміністративно-правової науки такий об'єкт дослідження, як невіддільний учасник адміністративно-правових відносин.

Торкаючись тематики приватної особи як індивідуального суб'єкта права, неможливо обійти увагою питання термінологічного різноманіття, яке відрізняє правову науку в цьому аспекті. Наявність у законодавстві й науково-правовій літературі багатьох термінів і сталих словосполучень на кшталт «права людини», «фізична особа», «приватна особа», «індивід», «правова особистість» тощо свідчить про необхідність провести смислову лінію демаркації між категоріями «людина», «особа», «індивід» і чіткіше окреслити

межі поняття «приватна особа», яка, власне, багато в чому визначає предмет дослідження нашої магістерської роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто виділити наукові розробки таких вчених, як В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, В.І. Васильєва, О.В. Гончарук, Б.М. Дронів, С.П. Погребняк, Р.В. Сивий, В.М. Селіванов, В.В. Галунько, Р.А. Калюжний, М.П. Кунцевич, Ю.О. Легеза, С.В. Савченко, О.М. Вінник, Є.В. Курінний, В.К. Колпаков, Т.О. Коломоець, А.Я. Курбатов, С.Т. Гончарук та інші. Однак у дослідженнях представників адміністративної науки відсутнє комплексне дослідження суб'єктивних публічних прав як складової частини адміністративної правосуб'єктності приватної особи.

Метою статті є комплексне дослідження адміністративної правосуб'єктності приватної особи.

Виклад основного матеріалу. Обравши напрям від найзагальнішого до найконкретнішого як маршрут нашої дослідницької думки, зазначимо, що стосовно людської істоти як суб'єкта права для позначення максимально широкої абстракції, яка взагалі не корелює з індивідуальними особливостями персони, використовується поняття «індивід», в якому підкреслюється одиничність на протигагу масовості: індивід як один із багатьох. Найзагальніше визначення цього терміну запропонував М.І. Матусов: «жива істота, яка перебуває в нерозривній єдності з умовами свого існування (довкіллям)» [2, с. 67].

Поняття «людина» в юридичному сенсі означає представника виду *Homo sapiens* – істоту, яка уособлює нерозривну єдність біологічної, соціально-історичної, культурної, духовно-моральної сторін її існування [3, с. 259]. Водночас, що важливо, в правовому аспекті названі сторони існування не мають визначального значення; для визнання за персоною основних прав – прав людини – не має значення, якого вона віку чи статі, яку релігію сповідує і що робить на дозвіллі; досить самого факту її належності до *Homo sapiens*.

Наступною сходинкою в піраміді конкретизації значень виступає поняття «особа». Його можна трактувати як варі-

ацію поняття «людина»: це людина, яка досягла певного ступеня соціальності, що дозволяє їй відносно незалежно існувати в суспільстві, виражати власну волю та добиватися її реалізації [4, с. 2]. Тобто саме особою є людина в юридичному смислі – та, що потенційно готова вступати в правовідносини, реалізуючи свої бажання та інтереси.

Тут треба зупинитися на важливому, на наш погляд, моменті. Тезаурус юридичної науки, як відомо, потребує особливої прискіпливості й точності в обранні термінів; лише системно й несуперечливо побудовані логічно-термінологічні конструкції забезпечують правильну спрямованість наукових пошуків, сприяють дотриманню доказовості як принципу досліджень і відповідають за правдивість результатів. І саме в галузі формулювань і дефініцій навколо людини як суб'єкта права спостерігається зайва термінологічна плутанина, пов'язана з багатозначністю деяких термінів і використанням буденного, а не наукового їх розуміння.

Йдеться про досить розповсюджену, на нашу думку, ситуацію невиправданої заміни чи взаємного використання категорій «особа» й «особистість». Річ у тому, що «особистість» у вітчизняній традиції трактується дещо по-своєму в руслі різних гуманітарних наук:

1) як стійка система психологічних рис, що відрізняють одного індивіда від інших (психологія);

2) як сукупність соціальних ролей окремої людини (соціологія) [3, с. 261];

3) як доросла людина, вільний і відповідальний, свідомий і вольовий суб'єкт (повсякденне мислення).

І, на жаль, часто-густо науковці-правники відмовляють терміну «особистість» у використанні стосовно, наприклад, правопорушників, помилково вважаючи, що характеристики особистості як вільного й відповідального суб'єкта не збігаються з розумінням суб'єкта, що порушив закон, і забуваючи про психологічне й соціологічне трактування. Так створюються термінологічні «кадаври» на кшталт «особа насильницького злочинця» [5] або «особа порушника в адміністративних проступках» [6], тоді як насправді тут йдеться

про соціально-психологічні портрети індивідів, які схильні до скоєння певного типу діянь, тому виправданим може бути лише використання терміну «особистість».

Тобто, підсумовуючи наші міркування, зауважимо: «особа» й «особистість» у правових науках не можуть виступати синонімами. Якщо мається на увазі людина як суб'єкт права – використовуємо поняття особи; якщо мається на увазі людина як типовий представник якоїсь групи чи спільноти, як набір певних типових соціально-психологічних характеристик – тут доречним буде згадати про «особистість».

Якщо ж піддати категорію «особа» подальшому конкретизуванню, то переходимо до «фізичної особи». Звуження змісту «особи» як потенційного учасника правовідносин до правовідносин у конкретній сфері соціального буття – сфері майнових і близьких до них справ – якраз і актуалізує появлення цього терміну. «Фізична особа» як поняття не має смислу сама по собі; вона набуває його тільки в протиставленні з особою юридичною, яка також виступає в майнових відносинах і відрізняється обсягом прав, обов'язків та особливостями функціонування.

Тут ми підійшли до головної мети нашого лінгвістично-термінологічного екскурсу – поняття приватної особи. Сфера використання цього поняття ще не усталена; йому не знайшлося місця в законодавстві, хоча в науковій літературі воно вже набуло певної розповсюженості. Приватна особа в теоретичних конструкціях, як правило, протиставляється публічним органам; іншими словами, приватну особу можна розуміти як невіддану сторону публічно-правових відносин. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права деякими науковцями трактується як фізична особа, яка відповідно до встановлених адміністративним законодавством норм бере участь у здійсненні публічного управління, реалізації функцій виконавчої влади [7, с. 12]. Інші адміністративісти розуміють приватну особу ширше: як фізичну або юридичну особу, яка виступає учасником адміністративних процедур. Водночас виділяють такі категорії приватних осіб:

1) особа, яка звертається до адміністративного органу із заявою, в тому числі

за отриманням адміністративної послуги (заявник);

2) особа, щодо якої приймається акт за ініціативою адміністративного органу, в тому числі в порядку здійснення контрольних повноважень (адресат);

3) особа, яка вступає в адміністративну процедуру за власною ініціативою або залучається за ініціативою адміністративного органу, оскільки рішення у справі може вплинути на її права чи законні інтереси (зацікавлена особа);

4) особа, яка звертається до адміністративного органу зі скаргою на рішення, дії та бездіяльність адміністративного органу (скаржник) [8, с. 43].

Автори підручника з адміністративного права визначають приватну особу як фізичну або юридичну особу, яка діє від себе особисто, неофіційно й не має жодних владних повноважень [9, с. 110].

Як робоче визначення для нашого подальшого дослідницького пошуку ми пропонуємо таке визначення: приватна особа – це фізична або юридична особа, яка, будучи невіддану стороною публічно-правових відносин, бере участь у здійсненні публічного управління, виступає учасником адміністративних процедур або адміністративного процесу.

Водночас можливість приватної особи бути суб'єктом права, тобто учасником правовідносин, що виникають у рамках галузі адміністративного права, характеризується як адміністративна правосуб'єктність, зміст якої змінюється залежно від низки об'єктивних і суб'єктивних чинників, що впливають на обсяг прав та обов'язків приватної особи [10, с. 7].

Поняття правосуб'єктності у вітчизняній традиції розглядалося ще представниками радянської науки. Одним із перших звернувся до цієї проблеми С.Н. Братусь, який визначав правосуб'єктність як право бути носієм прав та обов'язків [11, с. 23]. Тематика правосуб'єктності дискутувалася в радянські часи досить активно, їй присвячувалися конференції та семінари; наслідки однієї з них видано в збірнику «Правові проблеми цивільної правосуб'єктності». Серед іншого там запропоновано розглядати її як правову можливість загального й абстрактного характеру

з конкретним змістом: «За характером вона є відносно статичним конкретним правовим зв'язком між людиною та державою та абстрактним – між людиною та іншими особами. До її складу входять юридично опосередковані елементи – здатності особи: мати права й виконувати обов'язки, виникнення, змінення та закінчення яких пов'язано законом із діями самої особи й інших осіб, а також із настанням подій (правоздатність); своїми діями набувати й створювати для себе й інших осіб права й обов'язки (дієздатність)» [11, с. 52].

Зазначене демонструє, що в проблематики правосуб'єктності є досить суттєва власна історія в українському науково-правовому просторі. Серед її дослідників можна назвати такі відомі імена, як В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, Л.В. Коваль, О.І. Остапенко, В.П. Петков, А.О. Селіванов тощо. Проте значна кількість досліджень не гарантує абсолютного розв'язання питання щодо суті й складових елементів адміністративної правосуб'єктності. Оскільки у сфері адміністративного й публічного права досі немає єдиного підходу до тлумачення правосуб'єктності, її елементів і взаємозв'язків, нам слід звернутися до дослідження її теоретичних підвалин і спробувати окреслити власне бачення взаємозв'язку правосуб'єктності й публічних суб'єктивних прав.

Спробу структурувати наукові здобутки щодо правосуб'єктності здійснив у своїй монографії А.В. Пасічник. Науковець виділив функціональний й структурний підходи як головні напрями дослідження зазначеної тематики. Водночас за функціональним підходом правосуб'єктність розглядалася крізь призму суб'єкта права, юридичні якості якого вона об'єктивувала; за структурного, відповідно, – як сукупність певним чином структурованих елементів [12, с. 23].

Взагалі функціональне розуміння правосуб'єктності відбивається в трактуванні її як родового зв'язку особи з правопорядком, в якому відбувається юридичне оформлення людини як суб'єкта права, визнання її з боку інших учасників правової комунікації [13]. За висновками теоретиків, найчастіше правосуб'єктність у літературі визначають через категорію здатності, яка

досить точно й повно відбиває специфіку змісту правосуб'єктності. Саме в здатності відбито особливості соціальних властивостей суб'єкта права (волевиявлення, дієздатність тощо), як і міру гарантованих можливостей, закріплених за ним законом (приміром, повинність) [14]. Саме правосуб'єктність, таким чином, визначає, чи здатна конкретна приватна особа виступати суб'єктом конкретних правовідносин – у нашому випадку адміністративних.

Звичайно, зазначене жодним чином не означає, що бути суб'єктом права (тобто мати правосуб'єктність) можуть виключно фізичні особи; юридичні особи, а також органи публічної влади також характеризуються правосуб'єктністю. Водночас, що закономірно, в кожному випадку правосуб'єктність буде мати свою специфіку; саме правосуб'єктність визначає особливості суб'єкта як учасника адміністративних правовідносин.

Специфіка адміністративних відносин слугує причиною того, що правосуб'єктність сторін цих відносин априорі не може бути аналогічною за змістом та обсягом. Це підтверджується низкою чинників:

- вертикальний вектор спрямованості адміністративних правовідносин, тобто потенційна нерівність суб'єктів адміністративних правовідносин;

- наявність чіткого поділу на індивідуальних і колективних учасників правовідносин [15];

- пов'язаність із публічним управлінням і виконавчою владою, тобто наявність в однієї зі сторін розпорядчих та організаційно-виконавчих функцій;

- вимога обов'язковості щодо участі в окремих видах адміністративних правовідносин [16].

Диференціювати правосуб'єктність сторін адміністративних правовідносин спробував О.В. Мицкевич, який уточнював, що правосуб'єктність індивідів містить права й обов'язки, а юридичних осіб – компетенцію, та пропонував розглядати правосуб'єктність як сукупність елементів правоздатності й дієздатності, які виникають одночасно [17].

У роботах інших дослідників знаходимо інші варіанти структурного розуміння правосуб'єктності: як здатність мати права

й обов'язки (тобто ототожнення правосуб'єктності з правоздатністю); як цілісне правове явище, що складається з правоздатності й дієздатності й характеризується як здатність мати й здійснювати права й обов'язки [18]; як сукупність правоздатності, дієздатності й деліктоздатності [19]; як сукупність зазначених вище здатностей і правового статусу [20, с. 3] тощо. Подібна дефінітивна плутанина вимагає теоретичного прояснення змісту правосуб'єктності крізь призму інших загально-теоретичних правових понять.

Передусім вимагають дистанціювання поняття правосуб'єктності й правоздатності; їхнє ототожнення, що відбувається, наприклад, у поглядах С.Н. Братуся, нівелює межу між загальноправовим поняттям (сутністю) правосуб'єктності й галузевим його виявленням [17]. Водночас правоздатність у літературі розглядають як юридично визнану за конкретною особою загальну можливість мати суб'єктивні права та юридичні обов'язки. Якщо згадати, що раніше ми визначили поняття здатності й можливості ключовими для розуміння правосуб'єктності, то, на перший погляд, це ототожнення не виглядає помилковим. Однак лише на перший; якщо вдивитися детальніше, стає зрозумілою різниця між цими поняттями. Так, адміністративною правоздатністю індивід за законодавством України володіє з моменту народження, однак це не робить його з того моменту повноцінним учасником публічно-правових відносин, тобто не наділяє правосуб'єктністю; для цього мають настати відповідні умови – приміром, досягнення певного віку. Іншими словами, для індивіда правоздатність виступає найабстрактнішою передумовою участі в правовому житті, яка жодним чином не виділяє його із загальної маси людей, оскільки всі люди наділені нею рівною мірою. Її функція зводиться лише до того, щоб позначити коло правосуб'єктних осіб [21, с. 91; 22, с. 14].

Інша річ – правоздатність, доповнена дієздатністю; це означає, що потенційна можливість мати права й обов'язки перетворюється на реальну здатність особи своїми діями набувати й здійснювати права, виконувати покладені обов'язки й нести юридичну відповідальність. За

вітчизняним законодавством дієздатність фізичних осіб пов'язана з психічними й віковими властивостями людини й залежить від них. У повному обсязі адміністративна дієздатність настає з досягненням 18-річного віку. Частково вона виникає і по досягненні 14-річного віку – з одержанням паспорта, дотриманням правил паспортної системи тощо, а в деяких випадках може наставати й до досягнення 14-річного віку [9, с. 122].

Зазначені деякі випадки прямим чином стосуються такого додаткового аспекту правосуб'єктності, як деліктоздатність. Так само як дієздатність, деліктоздатність зумовлена рівнем волевиявленні, виникає в разі досягнення певного віку. Деліктоздатність є юридично визнаною можливістю особи бути притягнутою до адміністративної відповідальності за скоєне правопорушення, тому ця здатність притаманна, як правило, дієздатному суб'єкту. Через це деліктоздатністю не володіють недієздатні й неповнолітні. На відміну від дієздатності, деліктоздатність завжди надається в повному обсязі й не може бути доповнена діями інших суб'єктів. Водночас відсутність деліктоздатності викликає відсутність у суб'єкта правоздатності в частині здатності до виконання певного роду обов'язків. За такої умови в адміністративно-правових відносинах особливого типу – адміністративно-деліктних – деліктоздатність є підставою для реалізації дієздатності [23, с. 47].

Висновки і пропозиції. Таким чином, правосуб'єктність не дорівнює правовому статусу, а скоріше є його фундаментом; за влучним виразом Є.І. Бур'янової, правосуб'єктність – це правовий статус «у зародку», оскільки правосуб'єктність містить різноманіття прав та обов'язків, якими може володіти конкретний індивід, у згорнутому, «ще не народженому» стані [22]. Тобто й правосуб'єктність, і правовий статус прямо пов'язані із сукупністю прав та обов'язків, однак ознакою першої виступає потенційність, а другого – актуальність їхнього використання.

На підставі наведеного ми пропонуємо таке визначення адміністративної правосуб'єктності: це юридично закріплений правовий стан суб'єкта, що потенційно

дозволяє йому вступати в адміністративні правовідносини як носію певних прав та обов'язків. Водночас, що важливо, безпосередньо права й обов'язки, як впливає з дефініції, не є складовими частинами правосуб'єктності; її елементами є правоздатність, дієздатність і деліктоздатність як характеристики суб'єкта, що відбивають його можливості мати права й обов'язки. З цього випливає, що суб'єктивні публічні права не є безпосередніми складовими частинами правосуб'єктності; зв'язок між цими категоріями набагато складніший.

Список використаної літератури:

1. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / пер. з нім. : Г.Є. Рижков, І.В. Сойко, А.О. Баканов ; відп. ред. О.І. Сироїд. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ : К.І.С., 2009. 552 с.
2. Матузов Н.И. Личность. Права. Демократия. Теоретические проблемы субъективного права. Саратов : Изд-во Саратовского университета, 1972. 292 с.
3. Гудима Д.А. Людинорозуміння у правовій науці (до характеристики сучасного поняттєвого апарату). *Проблеми філософії права*. 2005. Том III. № 1–2. С. 256–266.
4. Бурьянова Е.И. Условия, определяющие правосубъектность индивида: общетеоретический аспект : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Волгоград, 2006. 30 с.
5. Шалгунова С.А. Особа насильницького злочинця : монографія. 2-ге вид. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2012. 548 с.
6. Прокопенко О.Ю. Особа порушника в адміністративних проступках, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. *Форум права*. 2010. № 3. С. 364–370 [Електронний ресурс]. URL: file:///C:/Users/B4C9~1/AppData/Local/Temp/FP_index.htm_2010_3_52.pdf.
7. Стариков Ю. Н. Административное право : в 2-х ч. Ч. 2. Книга 1 : Субъекты. Органы управления. Государственная служба. Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 2001. 624 с.
8. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упорядник В.П. Тимошук. Київ : Факт, 2003. 496 с.
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.В. Галушко, П.В. Діхтієвський, О.О. Кузьменко, С.Г. Стеценко та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
10. Бунеева Ю.А. Теоретические проблемы административной правосубъектности гражданина : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Воронеж, 2000. 22 с.
11. Гараева Г.Х. Понятие и сущность правосубъектности как категории права. *Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики*. 2011. № 5 (11). С. 22–25.
12. Пасічник А.В. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб приватного права : монографія. Суми : Мрія-1, 2014. 126 с.
13. Архипов С.И. Субъект права: теоретическое исследование. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2004. 469 с.
14. Илларионова Т.И. Структура гражданской правоспособности. *Правовые проблемы гражданской правосубъектности* : межвузовский сборник научных трудов / отв. ред. О.А. Красавчиков. Свердловск, 1978. Вып. 62. С. 56–64. URL: <https://www.twirpx.com/file/1621704/>
15. Сонюк О.В. Особливості участі невіддільних суб'єктів у правовідносинах адміністративного судочинства. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С. 149–152.
16. Зубрицька О.Я. Адміністративна правоздатність як елемент правосуб'єктності індивідуальних суб'єктів адміністративного права. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2015. № 3. С. 99–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaru_2015_3_17.
17. Зинченко С.А. Правосубъектность и структуризация проявленных основных ее форм. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pravosubektnost-i-strukturizatsiya-proyavlennyh-ee-osnovnyh-form>.
18. Мезрин Б.Н. Место гражданской правосубъектности в механизме правового регулирования. *Правовые проблемы гражданской правосубъектности* : межвузовский сборник научных трудов / отв. ред. О.А. Красавчиков. Свердловск, 1978. Вып. 62. С. 52–56. URL: <https://www.twirpx.com/file/1621704/>.
19. Зубрицька О.Я. Адміністративна правоздатність як елемент правосуб'єктності індивідуальних суб'єктів адміністративного права. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2015. № 3. С. 99–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaru_2015_3_17.

20. Бурьянова Е.И. Условия, определяющие правосубъектность индивида: общетеоретический аспект : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Волгоград, 2006. 30 с.
21. Мацелик Т.О. Адміністративна правосуб'єктність як онтологічна здатність особи бути суб'єктом адміністративного права. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2011. Вип. 597. С. 90–94.
22. Бурьянова Е.И. Условия, определяющие правосубъектность индивида: общетеоретический аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Волгоград, 2006. 30 с.
23. Шульга Є.В. Особливості правосуб'єктності осіб в адміністративно-деліктних відношеннях. *Інтернаука : міжнародний науковий журнал. Серія «Юридичні науки»*. 2017. № 3. С. 44–49.

Chub A. Administrative legal personality to private individuals

The scientific article describes the subjective public rights as a component of the administrative legal personality of an individual. It is determined that the thesaurus of legal science, as is known, requires special meticulousness and accuracy in choosing terms; only systematically and consistently constructed logical-terminological constructions ensure the correct direction of scientific research, contribute to the observance of provability as a principle of research and are responsible for the reliability of the results. The purpose of this study is a comprehensive study of subjective public rights as part of the administrative legal personality of the individual. It is determined that a private person as a subject of administrative law is treated as a natural person who, in accordance with the rules established by administrative law, participates in the implementation of public administration, the implementation of executive functions. It has been established that legal personality is not equal to legal status, but is considered as its foundation, because legal personality contains a variety of rights and responsibilities that a particular individual may have, in a condensed, "unborn" state. It is emphasized that both legal personality and legal status are directly related to the set of rights and responsibilities, but the sign of the first is the potentiality, and the second - the relevance of their use. As a conclusion, the expediency of defining administrative legal personality as a legally established legal status of the subject, which potentially allows it to enter into administrative legal relations as a bearer of certain rights and responsibilities, is substantiated. At the same time, it is emphasized that directly the rights and obligations, as follows from the definition, are not integral parts of legal personality; its elements are legal capacity, legal capacity and tort as characteristics of the subject that reflect its ability to have rights and responsibilities; emphasized subjective public rights are not direct components of legal personality; the relationship between these categories is much more complex.

Key words: legal capacity, legal capacity, subjective public rights, private person, anthropocentrism, public administration.